

Ibi: Unde apparet nihil referre.

Quoad acquisitionem, ac transmissionem ita verum est, ut adnotavimus num. 145. in fine: quoad alia multum inter tribum, & tessera legatam interest. Vide n. 108.

Ibi: Deinde apparet Bart. & alios.

146 In quibus est Glossa verb. Tesseras, in l. Sed est 52. §. 1. ff. de iudic. & alibi non semel. Quid autem tessera sit, quidque legato tessera contineatur, constat ex dictis supra, num. 104. cum seqq. Tamen licet legatum tesserae frumentariae non sit legatum frumenti, sed juris vitalitii ad illud ex publico percipiendum, quod sane ab ipsis pensionibus frumentariis distinguitur, ut in simili assertum est supra, lib. 2. ca. 6. n. 35. possit quodammodo, effectu perpenso, legatum tesserae frumentarium dici, cum omnis ejus utilitas in frumento consistat, cui maxime adtipulatur doctrina Card. de Lugo, quam tradidimus d. cap. 7. num. 36.

Ibi: Primum etenim sequeretur.

147 D. Covar. hoc discrimen constituit inter legatum tesserae frumentariae, & frumentum relictum, quod in illo aestimatio potius censetur relicta, ex l. Mortuo bove 50. §. 1. Titia Seio 89. ff. de legat. 2. quia tessera praestari ab haerede non potest, nisi à Principe, vel Republica ipsam comparaverit; at cum frumentum legatur, ipsum debetur, non pretium ejus, l. 2. ff. de vin. trit. & d. legat. Sed distinctio hæc dubia redditur ex eo, quod legata tessera, ipsa est quæ principaliter debetur, & in subsidium solvitur aestimatio, cum illa ratione aliqua praestari non potest, ex regula legis Non dubium 14. §. ult. ff. de legat. 3. & aliorum jurium, quæ congerit Oroz. de apicibus jur. lib. 1. cap. 4. num. 11. & cap. 7. num. 15. quæ æquè tesserae, ac aliis rebus alienis legatis convenit, quare haeres tenetur eam comparare præcisè, ac tradere legatario; & si eam habere nequeat, aestimationem solvendo liberabitur: quod planè constat ex l. Sed est susceperit 52. §. 1. ff. de iudic. ubi legatis tessera, necessariò legatum Romæ petendum est, quia illa alibi praestari non poterant, alioqui si aestimatio deberetur, agendum foret ubi major pars hereditatis reperiretur; & ita docet Glossa in dicta lege Titia, verb. Magis, quod haeres cogitur tessera emere, si possit. Idem fulcitur ex l. Fideicommissa 11. §. Si servo, ff. de legat. 3. in qua Consultus perpendit militiam ipsam, quæ legata est, non aestimationem: nam quoad istam nil referret, an esset servus, cui militia emi jubebatur, aut quod testator conditionem ejus cognoverit, aut ignoraverit, ut fideicommissum deberetur, ut per se notum est. Hoc quod de tessera præmissum est, ad legatum frumenti pariter spectat, etenim ut in dicta lege 2. dicitur, haeres illud emere cogitur; sed si id non invenerit, quia fortè in regione non colligitur, aut dominus pretium nimium exegerit, soluta aestimatione, ille liberabitur. Nec quia tessera à Republica vel Principe esset emenda, non ipsa, sed aestimatio legata censetur, aliàs quoties res aliena relinquatur, diceretur pretium lega-

tum, quia haeres nisi eam querat, solvere non valet, dicta lege Non dubium, §. ultimo, dicto §. Si res aliena: quod nullus admittet, alioqui re aliena extincta, quæ legata est, non liberaretur haeres, prout liberatur, §. Si res legata, Instituit. de legatis. Nec distinguendum est quasi aliud sit emere à privato, & aliud à Principe; quia ubi res venalis est, nihil interest: præterquam quod supra, num. 107. assertum est, tessera à privatis vendi, non à Principe, vel Republica. Ex quibus deducitur, quod sicut legatum frumento, ipsum est quod debetur principaliter, non aestimatio: ita ubi tessera relinquatur, idem tenendum erit.

Nec adversatur Paulus in dicta lege Mortuo bove, §. 1. ubi ait, aestimationem legatum videri, si tessera, vel militia reliquaatur; quia non abs re usus est verbo Videtur, quod indicat improprietatem, & quod secluso eo casu aut simili, tessera ipsa verè legato continetur, argumento legis Qui actionem 15. junctâ Glossa ibi, Non videtur 13. ubi Ravard. ff. de reg. jur. l. 3. §. ult. in fin. ff. quibus ex caus. in possess. cat. l. Scribarios 16. C. de testam. milit. & ibi Gothofred. Joan. Daut. de testament. n. 114. & alii, quos dat Oroz. de apicibus jur. lib. 4. cap. 4. num. 6. Quare in d. l. Titia Seio, comparative inquit, legatum tesserae magis in quantitate, quam in corpore consistere, ut rectè Accursius observavit ibi. Ex quibus fit, ut quanvis quoad transmissionem, & acquisitionem, legata tessera censetur aestimatio legata, quia in effectu quantitas relicta est, nempe frumentum; quoad alios tamen juris effectus, veluti ut compellatur haeres emere, tessera ipsius tanquam corporis ratio habetur, ut ex præmissis numero proximo apparet.

Ibi: Siquidem aliter haberi non potest.

De tribu procul dubio verum est, per quam jus civitatis conferebatur plenissimum. Vide supra, num. 102. De tessera frumentaria num à privato vendi possit? Lege superius tradita, num. 107. quæ cum nemine duce per discursum induxerimus, facile alterius rectius sententis iudicio subjiciemus.

Ibi: Quæ quidem tribus.

Quoad tribum planè procedit: quoad tessera potest ambigi, perpenis iis quæ tradidimus num. 107.

Ibi: Secundò sequeretur.

Rectè D. Covarruv. advertit, inepta enim esset dubitatio in utroque textu, si simpliciter frumentum, aut vas ad metiendum esset relictum: sed quia jus personale legatum est, quod à frumento percipiendum distinguitur, ut assertum est num. 146. ambiguitati locus fuit. Præterea est & altera ratio dubitandi in d. l. Mortuo bove, §. 1. quia videbatur tessera frumentaria quasi alimentorum nomine data, quæ mortuo legatario non debebatur. Alioqui si nullum existeret dubium, ut quid lex, quæ debet pro aliqua dubitatione tollenda deservire? l. Quod Labeo 9. ff. de Carbonian. edict. l. 1. in fin. ff. ad municip.

municip. Gloss. verb. De eo, in d. l. Quod Labeo, Argel. de legitim. contradict. quest. 20. num. 44. Ceval. commun. quest. 780. num. 87. Sed sunt plura jura, in quibus quoad juris questionem difficultate, seu dubio omnino carent: tamen cum interrogantes jurisprudentiæ ignari ambigerent, consulebant Consultos, qui de jure aperto, & indubitabili responderunt. Ita Bart. in l. Ubicumque, num. 10. versic. Ultimo apponitur, ff. de interrogator. actioni, quem refert, ac sequitur Menoch. conf. 197. num. 60. ubi leges expendit. Adde Olan. Paralipom. lib. 2. cap. 10. num. 31. & 32.

Ibi: Practicus ergo observabit.

150 Quæ militiæ apud Romanos fuerint venales; asseruimus supra, lib. 2. cap. 19. num. 61. & 62. Sunt in Indiis Occidentalibus munera haud pauca, quæ autoritate Regia veneunt, in quibus hæc omnia concurrunt, & huic militiæ adscribi possunt: pleraque versantur circa administrationem, & custodiam patrimonii regii, & eis fungentes vulgò dicuntur Officiales Reales, & qui ab his & aliis rationes exigunt, vulgò Contadores, similiter ad eandem militiam pertinent: quod hac tempestate cogentibus publicis necessitatibus inductum est, olim enim gratis Rex officia hujusmodi concedebat. Solent tamen pretio comparari, quod ista munera perpetuò in familia emptoris permaneat.

Ad Num. 13.

151 Potest dici, Scævola meminisse viri clarissimi, quia sic contigit, non propter specialem rationem, quæ in eo reperiretur; etenim si civis Romanus foret, jusque suffragii obtineret, illi tribus inutilis profus erat, nec posset comparari. At dubium est, si haeres liberti ejusdem esset conditionis, nec in tribus relatus, an illi necessariò tribus emi deberet, vel successor patroni, aestimatione præstita, liberaretur? Et negativè respondendum videtur, argumento legis Qui usufructum 43. §. fin. in fin. ff. de usufruct. l. Si usufructus 6. ff. de usufruct. legat. junctâ Glossa in l. Quæstionem 44. ff. de usufruct. Et rationem, quam reddit Pomponius in dicta lege Si usufructus, æquè convenit casui, de quo agimus; alia enim tribus esset, quæ emenda erat liberto ex voluntate testatoris, & alia quæ compararetur liberti successori. Quare aestimatio cum utilitate tribus, sicut decidit Scævola, cuique liberti haeredi deberetur, maxime cum in emptione tribus, cum jus sit vitalitium, ratio ætatis ejus, cui comparabatur, habenda foret, ut colligitur ex l. Hereditarium 68. ff. ad leg. Falcid. Vide tamen D. Covarruv. infra, versic. Respondi debere.

Ibi: Verum ipse in hoc responsò.

152 Est animadvertendum, quod Magistratus populi Romani, qui majores vocabantur, de quibus latè Rosin. de antiquitat. Roman. lib. 7. cap. 2. cum sequentibus, ordinem quemdam, ac distinctionem inter se habuerunt, ita ut alii aliis præferrentur, authent. de appellation. §. Simi. D. de Faria Novæ Addit. ad Covar.

lignè modo, collat. 4. quare diversis nominibus singuli dignitatum gradus decorabantur, erant enim Magistratus superillustres, illustres, spectabiles, ac clarissimi. Glossa verbo Tribunus, in l. 1. ff. de offi. ejus. Glossa verbo Magnificentiſſimos, in authent. Ut ab illustribus, collatione 5. de quod latè per Menoch. de arbitrar. casu 68. Petr. Gregori. Syntagmat. jur. lib. 47. cap. 12. à num. 11. Caffiodor. lib. 6. variarum specular. part. 1. lib. 1. tit. de iurisdic. omnium iudic. Alciat. disputation. lib. 3. cap. 4. Joan. de Platea in l. 2. C. de comibus rei milit. lib. 12. & in lege unica, Cod. de comibus, qui provinc. reg. eodem lib. Ex quibus constat clarissimos fuisse Magistratus majores infimi ordinis, ut provinciarum Præsides, l. 1. Cod. de privat. carceribus, l. fin. §. ult. Cod. ad l. Jul. de vi, Glossa verbo Spectabiles, in dicto §. Similique modo, & aliæ Glossæ, ac DD. proximè laudati. Sed clarissimus dignitatem generalem esse, omnibusque Magistratibus convenire, scripsit Dec. in l. 1. num. 21. ff. de offi. ejus: quod verum est quatenus ipsi munere nobilitantur, ut statim tradetur.

Ibi: Siquidem Senatores Romæ clarissimi erant.

Utrum Senatores Romani superillustres, illustres, aut clarissimi fuerint, fusè disputat Menoch. sup. à num. 20. qui aliquando illustres, & superillustres, aliquando clarissimos duntaxat fuisse resolvit, prout Senatùs magis, aut minus autoritate pro temporum varietate fungebatur. Quid de Senatoribus, ac Consiliariis Principum hodiè? idem edocet Menoch. n. 32. cum aliis.

Ibi: Sed & præter hos.

Hic observandum est ex Menoch. num. 51. quod obtinentes ornamenta, & prerogativas alicujus dignitatis, efficiebantur clarissimi, quantum dignitas illa ex illustribus sit. Sic in l. 3. C. de proxim. sacror. scribarior. lib. 12. Comitibus primarum dispositionum honor consularis tribuitur, quos clarissimos esse asserit Menoch. etiam Consules illustres prædocuerit Aliud enim est, quid esse tale, & aliud haberi pro tali, prout diximus supra, lib. 3. cap. 11. n. 35.

Ibi: Dicebantur & olim clarissimi.

Verbum Clarissimi, latè sumptum nobiles omnes complectitur, l. Famina 8. junctâ Glossa ibi, verb. Clarissimi, ff. de Senatoribus, quo sensu accipiendum est in nostra lege Patromus; nam cuilibet nobili convenit, quod de clarissimo haerede liberti decisum est, cum tribu non egeat. Cum autem nobilitate decorati clarissimi essent, ideo filii Senatorum, ac clarissimorum Magistratum clarissimi vocabantur; nobiles etenim Romæ habebantur, qui majorum suorum imagines domi habere permittebantur: imagines verò collocabantur duntaxat eorum, qui Magistratum aliquem ex majoribus gesserant, de quo legas Rosin. lib. 1. cap. 19. ubi quod appellabantur novi, qui non antecessorum, sed proprias imagines habebant: reliqui ignobiles. Adde Larreategui selectar. disp. lib. 8. cap. 5. num. 11. Gothofred. in l. 5. ff. de

curator. *furius*. Glossa in l. *Speciosas* 100. ff. de *verbor. significat.* quæ imagines in prima ædium parte cum titulis suis constituebantur, ut successores aspectu egregiorum parentum, ad illorum invitarentur virtutes. Rosin. *sup.* Valer. Maxim. lib. 5. cap. 8. Earumque imaginum meminit lex *Lex qua tutores*, §. *Nec verò domum*, ibi: *Majorum imagines*, C. de *aministr. tuor.*

Ibi: *Quod clarissimi forent incapaces.*

156 Extra dubium est, quod clarissimi, sive nobiles tribum legatam acquirere non poterant, cum pro sua conditione plenum jus civitatis cum latione suffragii obtinerent, forentque in tribubus descripti, ita ut tale jus nec per censores illis auferri possit, quanquam aliud in plebeis servaretur. Rosin. lib. 6. cap. 10. *vers.* *Neque tamen*, Habenti autem tribum alia præstari nequibat, nullus enim in duplicem tribum, aut bis in eandem referri permittebatur, sicut nec duplex suffragium ferre, ut D. Covar. adnotat supra, n. 12. *in fin.*

Ibi: *Suffragium tamen in eligendis Magistratibus.*

157 Quod clarissimi in creatione Magistratum jus suffragii non haberent, dubium videtur, nec ab aliquo observatum legimus, imò contrarium colligitur ex generalitate, qua de suffragiis ferendis ad constituendos magistratus loquitur Rosin. d. lib. 6. cap. 4. *vers.* *De iis autem*, & cap. 10. *vers.* *Hæc tamen igitur*, & cap. 17. *vers.* *Omnibus civibus*. Sed ignominia tribuebatur, si quis à latione suffragii arceretur. Rosin. d. cap. 17. *vers.* *Neque tamen*.

Ibi: *Neque ex Reipublica, aut Principum larguione.*

158 D. Covar. consequenter ad ea, quæ prædocuit *sup.* n. 12. promiscuè de tribu, ac de tessera verba facit: sed inter eas discriminis haud parum reperti ostendimus n. 105. Quod autem tessera frumentaria plebeis tantum præberi solerent, deducitur ex Sueton. in *August.* cap. 40. dum inquit: *Ac ne plebs frumentationum causâ frequentius à negotiis vocaretur, ter in annum quaternum mensium tesseras dare destinavit.*

159 De largitionibus Imperatorum, qui cum ipsis libebat, opiparis epulis, ac pecuniarum erogatione se magnificos ostentabant, ut populum sibi allicerent, agit Salian. *anno mundi* 4002. *in fin.* & *anno* 4064. n. 7. tom. 6. Aliud fortè dici posset, maxime perpensis iis, quæ de missilibus D. Covar. hic refert, inter quæ, ac donativa Imperatorum, seu congiaria nulla differentie ratio excogitari potest. Nec contrarium suadet ex responso Scævola in nostra lege *Patronus*; dubium enim secundum de imperialibus liberalitatibus non versatur circa personam clarissimi, propter ejus incapacitatem, sed ambigebatur, an æstimationis usuræ, vel tribus commoda deberentur ob moram, quod in nomine cuiusque conditionis, qui liberti successisset, similiter dubitaretur.

Ibi. *Sic sanè dubium erat.*

Si vera sunt quæ supra, num. 151. adnotavimus, aliunde ratio dubitandi in textu nostro proveniebat, scilicet quia si statim juxta voluntatem patroni tribus emeretur liberto hæredi suo, hic non pretium tribus, sed tantum utilitatem imperialium largitionum, & alia commoda relinqueret, cum jus suffragii personale esset, quod cum persona extinguebatur, pecuniâ pro eo solutâ penes Principem, vel Rempublicam venditricem permanente, quod compertum est, ac observat D. Covar. *sup.* num. 12. *in fin.* tamen cum propter moram successoris patroni libertus jure suffragii, ac pleno jure civitatis potius non est, æstimationem tribus, quæ empta non est, ad proprium transtulit successorem, quibus junges tradita num. 108.

Multò minus ratio dubitandi ad posteriorem nostræ decisionis partem respexit personam hæredis liberti, idem enim dubium emerget in alio quovis, etiam plebeio successore. Et quidem videbatur deberi usuras æstimationis tribus, cum illa censeretur legata, ut in tessera respondit Paulus in lege *Mortuo bove* 50. §. 1. l. *Titia Scio* 89. ff. de *legat.* 2. at contra Scævola resolvit, quia non pretium tribus, sed ipsa relicta fuit, ideoque non usuræ, sed commoda tribus, ut fructus ejus, tribuuntur liberti successori. Adde quæ præmissimus num. 108.

Verf. Respondi deberi.

Huc spectant præmissa num. 151. quæ fortè cum D. Covarruv. possent limitari ex voluntate testatoris in hærede filio liberti, de quo tamen dubito: sed si talis limitatio admitatur, obtinebit cum filius liberti similiter fuerit manumissus. Quapropter sicut pater tribu careret, alioquin si à liberto manumisso genitus sit, inutilis ei foret alia tribus, cum civis Romanus cum pleno jure civitatis nasceretur, nisi matris conditio obstat; omnes enim qui nativitate cives Romani erant, in tribus referebantur. Olan. in *suo Paral. pom.* lib. 5. cap. 12. num. 10. & 23.

Ad Num. 14.

Pro intellectu doctrinæ Bartoli, hujusque loci elucidatione admonendi sumus, quod legata vel in dando, vel in faciendo consistere possunt, lege *Mortuo bove* 50. §. ult. ff. de *legat.* 3. l. *Fideicommissa* 11. §. *in fin.* ff. de *legat.* 3. §. *Tam autem*, *vers.* *Sed & tale*, *Institur.* eodem, ubi Pichard. Arnold. Vin. num. 5. Jul. Paul. lib. 3. *Sentent.* cap. 6. Cum autem hæres ad factum damnatur, cogitur præcisè facere, scilicet quod justum est, nec soluta æstimatione liberatur, *id.* l. *Fideicommissa*, §. ult. & facit lex 25. tit. ult. p. 3. Ant. Gom. *variarum lib.* 2. cap. 10. num. 22. *vers.* *Tertius casus*, ubi dat Bart. & alios ex antiquis, Osuald. *ad Donell.* lib. 15. cap. 3. lit. A, Pichard. ac Vin. ubi proxime. Quod in obligationibus facti ex contractibus ortis aliter se habet; nam debitor ad factum compelli præcisè nequit, sed æstimatione facti satisfacit, ne aliàs genus quoddam servitutis induceretur, & ita de jure communi à plerisque receptum est per legem *Si quis ab alio* 13. §. *in fin.* ff. de

de *re judicat.*, & alia jura, quæ congerit Gloss. ibi, *verf.* *Obligationibus*. de quo sic tenentes consulat D. Covar. in cap. *Quantvis pactum*, part. 1. §. 4. n. 11. de *pact.* in 6. Ant. Gom. d. n. 22. Donell. & Osuald. ubi nuper, Card. Mant. de *tacit. convent.* lib. 14. tit. 32. num. 1. Leotard. de *usur.* q. 71. n. 2. Parlador. *quodidianar.* lib. 1. cap. 6. *in princip.* & in §. 2. num. 1. Guttier. de *juram. confirmator.* part. 1. cap. 39. num. 1. Carleval. de *judic.* tom. 1. tit. 1. disp. 2. num. 1021. & tom. 2. tit. 3. disp. 3. num. 2. ubi plurimi. Sed contrarium, & forsan verius, tuentur Cujac. in l. *Stipulationes non dividuntur*, ff. de *verb. oblig.* Castill. de *usufruct.* cap. 13. à n. 13. Pichard. in *princip.* n. 62. *Instit.* de *obligat.* & in §. *Si finium regundorum*, *Instit.* de *offi. judic.* & in tract. de *individ.* cap. 12. num. 196. cum seq. Corral. *miscellan.* lib. 2. cap. 3. num. 4. Menchac. *illustr.* lib. 1. cap. 25. n. 33. Molin. de *just.* disp. 562. num. 4. & alii apud Osuald. & Cardinal. d. disp. 3. num. 9. Quæ sententia de jure regio à nostratibus magis recepta est, juxta ex allegatis constat, apud quos oppositæ opinionis limitationes traduntur, præsertim apud Guttier. num. 5. *in fin.* ubi rectè, & æquè docuit, quando compulsio ad factum admittenda non sit. Quibus autem modis quis ad factum constringatur, fusè tradit Carleval. *diff.* disp. 3. à num. 27.

164 Quibus cognitis, tenendum est adversus Bartolum cum D. Covar. quod legatum, de quo in nostra lege *Patronus*, non consistit in faciendo, sed in dando, quia quoties aliquid præstandum est legatario, seu creditori, etiam factum hæredis, vel debitoris admisceatur, non censetur obligatio facti. Arnold. Vin. in §. ult. n. 3. *Instit.* de *verb. obligat.* & assentitur Osuald. ubi proxime. Unde cum patronus juberet, ut liberto tribus emeretur, licet hæredis, qui erat comparaturus, factum desideraretur, legatum in faciendo non consistit.

Ibi: *Et ideo post moram ad interesse.*

165 Hæc Bartoli assertio vulgare axioma apud DD. est, qui asserunt, in facti obligationibus post moram succedere obligationem ad interesse, ut videre est apud laudatos nuper, num. 163. quasi jam extincta facti obligatione: quod duplici ratione D. Covar. refellit quoad speciem textus nostri. Prior est, quia in obligationibus facti post moram non debetur nisi æstimatio facti, non interesse extrinsecum. Pichard. in *disp.* de *mor.* num. 165. Parlador. *diff.* cap. 6. §. 2. num. 10. Scævola autem commoda tribus præter pretium ejus præstanda deciderit: ideo fortè in obligationibus facti propter moram extrinsecum interesse non præstat, quòd illa neque die, neque homine interpellante contrahitur per lapsum temporis, quo boni viri arbitrio factum potuit exhiberi, l. *Si insulam* 84. l. *Stipulationes* 72. §. ult. Leotard. cum aliis de *usur.* *quest.* 81. num. 27. Card. Mant. de *tacit. convent.* lib. 4. tit. 34. num. 5. *vers.* *In secundo autem casu*: æque ita æquum est, ut minus noceat mora, quæ faciliùs absque interpellatione contingit. Posterior ratio contra Bartolum est, quoniam quandiu libertus vixit, hæres etiam post moram ad emendam tribum tenebatur; nam etiam legatum istud in faciendo consistere concedamus, præcisè tamen cogi posset hæres ad factum, adhuc admittit communi opinione, de qua supra n. 163. quæ ut ibidem probavimus, non obtinet si quis

ex præcepto testatoris facere jussus sit, nisi cum factum præstari impossibile sit, tunc enim necessariò subrogatur æstimatio, l. 3. tit. 14. part. 5. ubi Gregor. Lop. *gloss.* 4. Castill. ubi *sup.* Guttier. *diff.* cap. 59. num. 5. *vers.* *Secundò limitatur*. Quibus perpensis, & quæ sunt supra num. 151. nihil interest quod hæres gravatus ad emendam tribum, ad dandum, vel faciendum obligatus esse dicatur, cum utroque modo, dum vixit libertus, ad tribum agere posset: eo autem extincto, successor ipsius ad æstimationem, & emolumenta duntaxat ut Scævola placuit.

Verf. Commoda, & principales liberalitates.

Quæ ista sint, habes supra num. 103.

Ibi: *Nam sicut tessera frumentaria.*

Vide supra, num. 104. Sed aliud fuere tessera frumentaria, sive nummaria, quæ singulis mensibus continuò distribuebantur; & aliud liberalitates imperiales, quæ extraordinarie erant, & pro temporum opportunitate fiebant, ut constat ex prædictis num. 103. 104. & 159.

Verf. Respondi quicquid ipse.

Sed investigandum nobis D. Covar. reliquit cur potius commoda tribus, quam usuræ æstimationis deberentur? Et juxta quod prænotatum est supra num. 108. dicendum est, quod in nostro casu à principio legatum non est tribus pretium, sed ipsa nec post moram subrogata fuit æstimatio, vivo liberto, sicut assertum est num. 165. quare cum pecunia nunquam fuerit in obligatione, usuræ præstari non possunt, sed commoda tribus, quæ debebantur tanquam illius fructus.

SUMMARIUM.

- 1 De intellectu textus in §. Si quis, *Instit.* de inuti- libus stipulat.
- 2 Vox Hippocentaurus, quid significet, ac de ipsius etymologia.
- 3 Verbum Hippocentaurus, apud Justinianum in d. §. At si quis, qualiter accipiendum.
- 4 Hippocentaurus ex homine & bruto an procreari possit? *Negativa* traditur, ibid.
- 5 *Affirmativa* probatur.
- 6 Licet hippocentaurus ex homine & bruto ederetur aliquando, non possent tamen tot in lucem prodire, ut multiplicatio subsequeretur.
- 7 Virum mulier torqueri possit, quæ peperit monstrum formâ humanâ & brutali permixtum? Et quid de pastore, si ovem similem fœtum ediderit.
- 8 Hippocentauri descriptio.
- 9 De alio hippocentauri sic mentio.
- 10 De Saryris, remissivè.
- 11 Hippocentaurum existere posse, quomodo verum sit, aut falsum.
- 12 Nomina Lapitharum, qui in Thessalia in arcendis tauris excelluerunt, remissivè.
- 13 Fabula Hippocentaurorum narratur, & Ixonis pena.
- 14 De Saryro qui D. Antonium Abbatem per eremum divagantem dicitur alloquutus.